

عهد و گفتگو

Jonathan Sacks
THE RABBI SACKS LEGACY

مطالعات SPIRITUALITY

از درسگفتارها و نوشتارهای ربای لرد جانانان ساکس

با سپاس از Schimmel Family برای حمایت سخاوتمندانه از عهد و گفتگو به نكوداست یاد Harry (Chaim) Schimmel. "من از همان بار اول که با نسخه تفسیر توره ربای خیم شیمل رویرو شدم تا اکنون، آنرا عزیز داشته ام. هدف آن نه فقط نشان دادن حقیقت ظاهری متن توره، بلکه رسیدن به حقیقت زهرری است که در آن نهفته است. او به همراه همسر ستودنی اش آن در صحت سال زندگی مشترک، یک زندگی سرشار از عشق به خانواده، اجتماع و تورات ساختند. زوج بیمانندی که با نمونه زندگی خود، بینهایت الهام بخش من بوده اند." - ربای ساکس

تفسیر هفتگی تورات

Behar-Bechukotai: Family Feeling

احساس خانوادگی: بحار - بخوکوتای

در تفسیر پاراشای قیدوشیم گفته ام که یهودیت چیزی بیشتر از یک قومیت است. فراخوانی به تقدس است. اما به یک معنا جنبه قومی مهمی در یهودیت وجود دارد.

یکی از جوک های دهه ۱۹۸۰ به یک کارزار تبلیغاتی در نیویوک برمی گردد. در تمام شهر پوسترهای غول پیکری با این شعار دیده می شد: "شما در بانک چیس منهن یک دوست دارید." زیر آن تبلیغ پوستر بانک اسرائیلی دیده می شد: "اما در بانک لیومی شما یک میشپاخا دارید." یهودیان یک خانواده بزرگ هستند و به این امر آگاهی دارند.

این نکته به خوبی در پاراشای این هفته دیده می شود. ما در تورات پیرامون قواعد اجتماعی مکرر می بینیم که به زبان خانواده نوشته شده است:

وقتی چیزی به همسایه خود می فروشی نباید برادر خود را فریب بدهی. (لاویان

(۲۵:۱۴)

اگر برادرت فقیر شده و به تو بدهکار است، باید او را حمایت کنی؛ با او باید مانند غریبی که با تو زندگی می کند، رفتار کنی. (لاویان ۳۶-۳۵:۲۵)

اگر برادری فقیر شده و به غلامی نزد تو فروخته شده از او مانند یک برده کار نکش. (لاویان ۳۹:۲۵)

"برادرت" در این آیه ها به معنای لفظی نیست. گاهی یعنی "خویشان"، اما بیشتر موارد یعنی "همکیشان یهودی". این روش خاصی برای تفکر در مورد جماعت خود و تعهدهای خود در برابر دیگران است. یهودیان فقط شهروندان یک ملت واحد یا مومنان به یک ایمان نیستند. ما اعضای یک خانواده بزرگ هستیم. ما از نظر زیست شناختی یا گزینشی فرزندان ابراهیم و سارا هستیم. بخش بزرگ تاریخ ما یکی است. جشنواره ها یادگار خاطره های مشترک هستند. ما در بوتۀ آزمون رنج های مشترکی پرورده شده ایم. ما چیزی بیش از دوست با یکدیگر هستیم. ما میشاخوا یا خانواده هستیم.

مفهوم خانواده زیربنای مطلق یهودیت است. سفر پیدایش را در نظر بگیرید که آغازگاه تورات است. این کتاب فقط درباره الهیات و آموزه ها جزم ها نیست. به خانواده ها می پردازد: شوهران و همسران، والدین و فرزندان، برادران و خواهرها.

در لحظه های کلیدی تورات، خداوند مناسباتش با بنی اسرائیل را در قالب بیان خانوادگی می آورد: "فرزند من، اولزاد من اسرائیل" (خروج ۴:۲۲). وقتی موسی می خواهد به بنی اسرائیل توضیح بدهد که چرا وظیفه دارند مقدس باشند، می گوید: "شما فرزندان خداوند هستید" (تثنیه ۱:۱۴). اگر خدا پدر ماست، پس ما هم با یکدیگر خواهر و برادریم. ما با پیوندهایی به یکدیگر متصلیم که در مرکز هویت ما هستند.

انبیاء همین استعاره را دنبال کردند. در کتاب هوشع، بخشی زیبا هست که پیامبر خدا را همچون پدری که به فرزند نوزادش برداشتن نخستین قدم ها را می آموزد، توصیف می کند: "وقتی اسرائیل یک کودک بود، او را دوست داشتم و در خروج از مصر او را فرزندم خطاب کردم... این من بودم که به افراییم راه رفتن آموختم و آنها را در آغوش گرفتم... من برای آنها مانند کسی بوم که نوزاد خود را به صورتش می چسباند؛ من برای غذا دادن به آنها خم می شدم." (هوشع ۴-۱۱).

همین تصویر در ادبیات تلمودی ادامه یافت. ربی عکیوا در یکی از مشهورترین دعاها از کلمات اوینو ملکینو "پدر ما، پادشاه ما" استفاده می کند. این بیانی دقیق و روشن است. خدا در حقیقت سرور ما، قانونگذار و قاضی ماست، اما پیش از همه اینها خدا پدر ماست و ما فرزندان او هستیم. از این رو ما معتقدیم که شفقت الهی همیشه بر حکم سختگیرانه او پیشی می گیرد.

مفهوم یهودیان همچون یک خانواده بزرگ، با قدرت بسیار در نوشته هارامبام در مورد قواعد انجام کار خیر آمده است:

کل یهودیان و وابستگان آنها مانند برادر هستند، چنان که در سفر تثیبه ۱:۱۴ آمده: "شما فرزندان خداوند، خدای خود هستید." و اگر یک برادر به برادر دیگر رحم نداشته باشد، چه کسی به او رحم خواهد کرد؟ تهیدست قوم اسرائیل به چه کسی امید داشته باشد؟ به غیر یهودیانی که از آنها نفرت دارند و به آزار آنها می پردازند؟ امید آنها فقط به برادران خودشان است. (میشنه توره، قوانین هدیه دادن به تهیدستان) [مترجم فارسی: این کتاب به ترجمه فارسی همین قلم با نام کتاب شناخت توسط بنیاد هارامبام منتشر شده است]

همین خویشاوندی، برادری و پیوند خانوادگی در مرکز ایده "کل اسرائیل عواریم زه بازه" یعنی "کل اسرائیل در برابر یکدیگر مسئولیت دارند" است. یا به بیان ربی شیمون بریوحای "وقتی یک یهودی آسیب می بیند، همه یهودیان به درد می آیند."¹

چرا یهودیت بر اساس مدل خانواده استوار شده است؟ برای اینکه به ما بگوید که خدا افراد نخبه ای از میان پرهیزکاران یا همفکرانی از یک فرقه را انتخاب نکرد. او یک خانواده را برگزیده - فرزندان ابراهیم و سارا - و آنها را در طول زمان گسترش داده است. خانواده نیرومندترین وسیله تداوم و بقا است و انجام آن نوع تغییراتی که یهودیان برای دنیا می خواهند در یک نسل واحد ناممکن هستند. اهمیت خانواده به عنوان مکانی برای آموزش و پرورش ("تو باید این امور را مکرر به فرزندان خود بیاموزی...") و جایی برای انتقال داستان خانواده بزرگ به ویژه در سفره پسخ، از این حقیقت بر می خیزد.

دلیل دیگر این است که احساس خانوادگی، اولیه ترین احساس و پیوند اخلاقی نیرومند است. وقتی از دانشمند جی. بی. اس. هالدین می پرسند آیا برای نجات برادرش از آب های خروشان جان خود را به خطر می اندازد، می گوید: "نه! اما این کار را برای نجات دو برادر یا هشت پسرخاله (عمو- دایی) انجام می دهم". منظور او این بود که ما ۵۰٪ ژن مشترک با برادر و خواهر داریم و یک هشتم با پسرخاله و دخترخاله (عمو- دایی). این که جان خود را برای نجات آنها به خطر می اندازیم برای اطمینان از این است که ژن های ما به نسل بعد منتقل می شوند. این اصل که "گزینش خویشاوند" نام دارد، ابتدایی ترین شکل نوع دوستی در انسان است. از اینجا بود که احساس اخلاقی تولد یافت.

---

¹ Mechilta de-Rabbi Shimon bar Yochai to Ex. 19:6.

این فکر کلیدی نه تنها زیست شناختی، بلکه یک نظریه سیاسی نیز هست. ادmond بورک گفته مشهوری دارد: "همبسته بودن با گروه های کوچکتر و دوست داشتن هنگ کوچکی که در اجتماع به آن تعلق داریم، اصل اول مهر اجتماعی است. اولین پیوند از مجموعه پیوندهایی است که از آن عشق به میهن خود و بشریت پدید می آید."² الکسی دوتو کوپیل نیز می گوید: "تا زمانی که احساس خانوادگی زنده نگه داشته شد، دشمنان ستمگری هرگز تنها نماندند."³

خانواده های محکم، لازمه جوامع آزاد هستند. وقتی خانواده ها محکم هستند، احساس نوع دوستی وجود دارد، می تواند گسترش یابد و از خانواده به دوستان و همسایه ها و جامعه و از آنجا به کل ملت برسد.

احساس خانوادگی موجب شد که یهودیان به شبکه ای از تعهدها پایبند بمانند، حتی با آنکه در سراسر دنیا پراکنده بودند. آیا این احساس هنوز وجود دارد؟ گاهی جدایی ها در میان یهودیان دنیا چنان عمیق می شود و ناسزاهای یک گروه علیه گروه دیگر چنان وحشیانه است که فکر می کنیم احساس خانوادگی دیگر وجود ندارد.

در دهه ۱۹۵۰ مارتین بوبر این باور را مطرح کرد که قوم یهود به معنای سنتی آن دیگر وجود ندارد. جماعت عهد یا کنست اسرائیل همچون یک کل واحد در پیشگاه خدا دیگر نیست. از دید او تفرقه و تقسیم بندی ها میان یهودیان، مانند دینی و سکولار، ارتودوکس و غیر ارتودوکس، صیونیست و غیر صیونیست چنان یهودیان را شقه شقه کرده که دیگر امیدی به مرمت و وحدت آنها باقی نمانده است.

---

² Edmund Burke (1729–1797). Reflections on the French Revolution: The Harvard Classics, 1909–14.

³ Democracy in America, Chapter XVII: Principal causes which tend to maintain the democratic republic in the United States.

اما این نتیجه گیری، به همان دلیل که خانواده پیوندی پایه ای است، شتابزده است. با دوست دعویات می شود و فردا دیگر او دوست تو نیست؛ اما با برادرت دعوا می کنی و فردا او هنوز برادر تو است. سفر پیدایش پر است از دشمنی میان برادران، اما همه چیز بین آنها یک روزه تمام نمی شود. داستان قابیل و هابیل با کشته شدن هابیل به پایان می رسد. داستان اسحاق و اسماعیل با ایستادن هر دو بر مزار ابراهیم ختم می شود. داستان عساو و یعقوب وقتی به اوج خود می رسد که پس از یک جدایی طولانی با یکدیگر دیدار می کنند، هم را در آغوش می گیرند و هر یک به راه خود می رود. داستان یوسف و برادرانش با دشمنی آغاز می شود، اما با بخشایش و آشتی پایان می یابد. حتی درهم شکسته ترین خانواده ها سرانجام می توانند دور هم جمع شوند.

یهودیان یک خانواده باقی می ماند؛ اغلب متفرق، همیشه در حال جدل، اما همبسته به پیوند یک ایمان. چنان که پاراشای این هفته یادآور می شود، آن کسی که بر زمین افتاده، برادر یا خواهر ما است، و ما باید دست هایی باشیم که به او یاری می دهند تا دوباره روی پای خود بایستند.

شبات شالوم

ترجمه فارسی با مشارکت بنیاد ایرانی هارامبام، وابسته به فدراسیون یهودیان ایرانی-آمریکایی توسط شیریندخت دقیقیان

Persian Translation by Shirin D. Daghighian

www.RabbiSacks.org f t @ @RabbiSacks

The Rabbi Sacks Legacy Trust, PO Box 72007, London, NW6 6RW • +44 (0)20 7286 6391 • info@rabbisacks.org

© Rabbi Sacks • All rights reserved